

	BOZP	Strana č. 1
	Odborná školení	Celkem stran: 15

Přehled školení a zkoušek zaměstnanců vykonávajících práce, pro něž je požadován doklad o kvalifikaci podle zvláštních předpisů

Následující školení tedy nemůžete platně provádět v organizaci sami, pokud nezaměstnáváte pracovníka s dále uvedenou kvalifikací.

1	SVAŘOVÁNÍ	2
2	ŘÍZENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL	2
3	ŘÍZENÍ MANIPULAČNÍCH VOZÍKŮ.....	4
4	PROVOZ REGÁLOVÝCH ZAKLADAČŮ.....	4
5	PROVOZ ZDVIHACÍCH ZAŘÍZENÍ	5
5.1	Výtahy.....	5
5.2	Jeřáby	5
5.3	Pohyblivé pracovní plošiny.....	8
6	PROVOZ TLAKOVÝCH ZAŘÍZENÍ	8
6.1	Parní a horkovodní kotle.....	8
6.2	Nízkotlaké kotle	9
6.3	Tepelná energetická zařízení s pracovním tlakem páry do 8 MPa	10
6.4	Tlakové nádoby stabilní.....	10
7	PROVOZ PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ.....	10
8	EXPANZNÍ PŘÍSTROJE PRO VSTŘELOVÁNÍ	11
9	PRÁCE S ŘETĚZOVOU PILOU	11
10	STAVEBNÍ PRÁCE	12
11	STAVEBNÍ STROJE.....	12
12	NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI A PŘÍPRAVKY	13
13	REVIZE A ZKOUŠKY VYHRAZENÝCH TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ.....	13
14	ODBORNÁ ZPŮSOBILOST V ELEKTROTECHNICE.....	13
14.1	Pracovníci seznámení (§ 3).....	13
14.2	Pracovníci poučení (§ 4)	14
14.3	Pracovníci znalí (§ 5).....	14
14.4	Pracovníci pro samostatnou činnost (§ 6).....	15
14.5	Pracovníci pro řízení činnosti (§ 7).....	15

	BOZP Odborná školení	Strana č. 2
		Celkem stran: 15

1 SVAŘOVÁNÍ

ČSN 05 0601 Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre zváranie kovov. Prevádzka

Svářeč, svářečský dělník

Svářečské práce mohou vykonávat:

- osoby, které mají platný svářečský průkaz anebo platný průkaz svářečského dělníka s uvedením příslušného druhu a rozsahu oprávnění (podle ČSN 05 0705),
- osoby, které k programování, sestavování, údržbě a opravám mechanizovaných a automatizovaných svářecích zařízení mají příslušnou odbornou kvalifikaci a mají pověření zaměstnavatele k výkonu uvedených prací daných pracovní smlouvou,
- osoby s vyšším odborným vzděláním při řešení výzkumných a vývojových úkolů ze svařování, pokud mají písemné pověření zaměstnavatele, přičemž toto pověření není starší než 2 roky, a pokud prokáží znalost bezpečnostních ustanovení podle této normy,
- osoby, které jsou ve výcviku svařování pod přímým odborným dozorem instruktora svařování, ale nesmí vykonávat práce se zvýšeným nebezpečím.

Svářečský průkaz a průkaz svářečského dělníka je platný, obsahuje-li:

- potvrzení pověřeného svářečského technologa o vykonání periodického přezkoušení (podle ČSN 05 0705), přičemž toto potvrzení není starší než 2 roky,
- potvrzení lékaře o zdravotní způsobilosti, přičemž lékařské prohlídky se provádějí nejméně jednou za 5 let a u osob starších 50 let nejméně jednou za 3 roky, pokud organizace neurčila podle pracovních podmínek na příslušném pracovišti jiný interval těchto prohlídek,
- potvrzení zaměstnavatele ve svářečském průkazu, popř. průkazu svářečského dělníka (tím zaměstnavatel pověřil zaměstnance i k výkonu svářečských prací).

Teoretická a praktická zkouška (přezkoušení) se koná před komisí oprávněné organizace.

2 ŘÍZENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 470/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Řidič

Odborná způsobilost řidičů se zdokonaluje školením zaměřeným na znalost právních předpisů na úseku dopravy, zejména pravidel provozu na pozemních komunikacích, teorie řízení a zásad bezpečné jízdy, ochrany životního prostředí před škodlivými důsledky provozu vozidel na pozemních komunikacích, zdravotnické přípravy, ovládání a údržby vozidla, přepravy nebezpečných látek a věcí, dodržování povinností osádek vozidel v nákladní dopravě a na další otázky, jejichž znalost ovlivňuje chování řidiče v provozu na pozemních komunikacích. Školení je ukončeno přezkoušením znalostí a u řidičů mladších 21 let dále praktickou zkouškou dovedností v ovládání vozidla v délce trvání nejméně 15 minut. Tímto ustanovením není dotčena povinnost

	BOZP Odborná školení	Strana č. 3
		Celkem stran: 15

podrobit se školením podle zvláštních právních předpisů (např. zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, kdy dopravce je povinen podle Dohody ADR při dopravě nebezpečných věcí mj. zabezpečit, aby přepravu prováděli pouze řidiči, kteří jsou k tomu vyškoleni). Pokud se jedná o řidiče vozidla uvedeného níže, který je současně řidičem z povolání, nemusí se takový řidič zúčastnit proškolení a přezkoušení podle zvláštního právního předpisu. Zdokonalovací školení řidičů je oprávněna provádět osoba, která je držitelem profesního osvědčení (podle zákona č. 247/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů v rozsahu 16 hodin ročně a přezkoušení jednou za tři roky je povinna se zúčastnit osoba, která řídí:

- motorové vozidlo vybavené zvláštním výstražným zařízením se zvláštním světelným zařízením modré barvy,
- vozidlo taxislužby,
- nákladní vozidlo, speciální vozidlo a jízdní soupravu, mimo takové jízdní soupravy, jejíž součástí je jako tažné vozidlo zemědělský nebo lesnický traktor, pokud největší povolená hmotnost vozidel nebo jízdní soupravy převyšuje 7 500 kg,
- vozidlo pro přepravu více jak 9 cestujících včetně řidiče.

Řidiči vozidel pro přepravu více jak 9 cestujících včetně řidiče nebo vozidel pro přepravu nákladů o celkové hmotnosti vyšší než 7 500 kg prokazují dále při přezkoušení praktickou zkušenost v řízení tohoto vozidla a manévrování s ním. Přezkoušení se provádí v rozsahu 10 minut na autocvičišti nebo jiné cvičné ploše s vyloučením provozu jiných vozidel. Toto ustanovení se nevztahuje na řidiče, u něhož je řízení motorového vozidla druhem práce sjednaným v pracovní smlouvě a jeho pracovněprávní vztah trvá bez přerušení nejméně posledních 24 po sobě jdoucích kalendářních měsíců (*potvrzení o době trvání pracovněprávního vztahu vystavuje řidiči jeho zaměstnavatel*), nebo u kterého je řízení motorového vozidla předmětem samostatné výdělečné činnosti prováděné podle zvláštního zákona a tuto činnost vykonává bez přerušení nejméně posledních 24 po sobě jdoucích kalendářních měsíců (*potvrzení o době trvání pracovněprávního vztahu doloží tento řidič čestným prohlášením*).

Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů je prováděno formou kurzů. Přezkušování provádí zkušební komisař pro tu skupinu řidičských oprávnění, pro kterou je držitelem průkazu zkušební komisaře. Řidičům, kteří úspěšně absolvovali zdokonalování odborné způsobilosti řidičů a přezkoušení, vydá okresní úřad příslušný podle bydliště řidiče osvědčení profesní způsobilosti řidiče. Pro další období prodlouží platnost osvědčení provozovatel autoškoly, v případě, že řidič absolvoval přezkoušení, prodlouží platnost osvědčení rovněž zkušební komisař nebo osoba pověřená k provádění zkoušek řidičů. Osvědčení profesní způsobilosti je platné vždy 1 rok od data úspěšného zdokonalování odborné způsobilosti řidiče, a nejdéle vždy 3 roky od úspěšného složení přezkoušení.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 4
		Celkem stran: 15

3 ŘÍZENÍ MANIPULAČNÍCH VOZÍKŮ

ČSN 26 8805 Manipulační vozíky s vlastním pohonem. Provoz, údržba, opravy a technické kontroly

ČSN ISO 3691 + Amd 1 (26 8812) Motorové vozíky. Bezpečnostní předpisy

Řidič (obsluha) manipulačního vozíku

Provozovatel manipulačního vozíku musí prokazatelně určit osoby odpovědné za technický stav a provoz manipulačních vozíků, stanovit požadavky na jejich kvalifikaci, jejich práva, povinnosti a odpovědnosti. K obsluze manipulačních vozíků musí určit pouze osoby k tomu odborně, tělesně a duševně způsobilé. Musí zajistit prokazatelné seznámení řidiče manipulačního vozíku s bezpečným používáním vozíku a přídatných zařízení, které bude řidič obsluhovat.

4 PROVOZ REGÁLOVÝCH ZAKLADAČŮ

ČSN EN 528 (26 7402) Regálové zakladače. Bezpečnost

Obsluha regálového zakladače

Regálový zakladač smí být obsluhován pouze vhodnými a spolehlivými osobami, ve věku nejméně 18 let, které byly školeny a výslovně písemně pověřeny řízením stroje uživatelem nebo oprávněným zástupcem. Tento minimální věk neplatí, když na osobu je dohlíženo v průběhu školení.

Kde může být pracováno na ploše, která je přilehlá k pracovní ploše stroje, musí být použit „systém povolení k práci“, aby byla kontrola všech přístupů do přísunových uliček. „Systémem povolení k práci“ musí být zajištěno následující:

- pouze osoby písemně a jmenovitě oprávněné s podepsaným povolením k provedení speciálních úkolů smí na ploše pracovat,
- oprávnění smí být dáno pouze takovým osobám, kterým se dostalo přiměřeného a příslušně zaměřeného školení (výcviku).
- toto školení musí zajistit, aby osoby rozuměly následujícímu:
 - povaze nebezpečí, která mohou vzniknout, jestliže se vstoupí na pracovní plochu stroje za vychystávacím místem,
 - opatření, která se musí učinit, aby se zabránilo takovým nebezpečím,
 - odděleným a dodatečným postupům, které musí být splněny, když je nutné vstoupit na pracovní plochu stroje.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 5
		Celkem stran: 15

5 PROVOZ ZDVIHACÍCH ZAŘÍZENÍ

5.1 VÝTAHY

ČSN 27 4002 Bezpečnostní předpisy pro výtahy. Provoz a servis výtahů

Provozovatel výtahu

Provozovatel výtahu musí zajistit obsluhu výtahu pouze odpovědnými osobami, určit písemně dozorce a řidiče výtahu nejpozději při uvedení výtahu do provozu a zajistit požadovanou kvalifikaci dozorce a řidiče výtahu a kontrolovat plnění jejich povinností.

Řidič výtahu

Řidičem výtahu může být pouze fyzická osoba starší 18 let, tělesně a zdravotně způsobilá. Řidič výtahu smí vykonávat svoji funkci jen u toho výtahu, v jehož Knize výtahu je jeho jméno, podpis a datum svědčící o tom, že byl prokazatelným způsobem poučen o svých povinnostech, zakázaných manipulacích, podmínkách provozu a zaškolen v řízení určitého svěřeného výtahu. Poučení a přezkušování musí být provedeno odborně způsobilou osobou, minimálně odborným servisním pracovníkem.

Dozorce výtahu

Dozorce výtahu musí být fyzická osoba starší 18 let, tělesně a zdravotně způsobilá. Smí vykonávat svoji činnost jen u toho výtahu, který je uveden v Knize výtahu a v Knize dozorce výtahu. Doklad o poučení, zaškolení a přezkoušení dozorce výtahu musí být uložen u provozovatele. Poučení, zaškolení a přezkušování musí být provedeno odborně způsobilou osobou, minimálně odborným servisním pracovníkem.

5.2 JEŘÁBY

ČSN ISO 12480-1 (27 0143) Jeřáby – Bezpečné používání – Část 1: Všeobecně

V Systému bezpečné práce, který je nutno zpracovat pro řízení provozu jeřábu a který musí být dodržován při každé činnosti jeřábu, je třeba mj. zajistit řádně zaškolené a kompetentní osoby, které jsou seznámeny se svými povinnostmi a s povinnostmi ostatních účastníků provozu jeřábu, a odpovídající dozor prováděný zaškolenými a kompetentními osobami s potřebnými pravomocemi. (*Kompetentní osobou je osoba, která má dostatečné praktické zkušenosti a teoretické znalosti v oblasti jeřábů a mechanismů používaných pro manipulace s břemeny*). Podkladem pro výběr kompetentních osob jsou záznamy o školeních a praxi těchto osob (např. jeřábníků).

Osoba zodpovědná za výběr pracovníků musí kontrolovat, zda je práce těchto pracovníků dobře organizovaná v rámci pracovního týmu. Práci nesmí vykonávat osoby, jejichž výkonnost je snížena alkoholem, drogami nebo jinými vlivy. Všechny osoby musí být seznámeny se svými povinnostmi. Při zaškolení pracovníků musí být zajištěn dostatečný dozor.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 6
		Celkem stran: 15

Pověřená osoba

Činnost pověřené osoby:

- zajišťuje bezpečný provoz jeřábu výběrem vhodného jeřábu, příslušenství pro zdvihání, školením a dozorem; v případě potřeby zajišťuje projednání se všemi zodpovědnými orgány a zajišťuje spolupráci při účasti více organizací,
- zajišťuje provádění příslušných prohlídek, inspekcí, atd. a údržby zařízení,
- zajišťuje efektivní postup při informování o závadách a mimořádných událostech včetně provedení potřebných nápravných opatření,
- zodpovídá za organizaci a řízení provozu jeřábů,
- zajišťuje, aby byly určeny kompetentní osoby k obsluze jeřábu a manipulaci s břemeny.

Osoba určená k řízení provozu jeřábu musí být pověřena plněním všech těchto povinností a zejména musí mít pravomoc zastavit provoz kdykoliv zjistí, že další provoz by mohl ohrozit bezpečnost.

Povinnosti mohou být v některých případech převedeny na jiné osoby, nikoliv však odpovědnost. Jeřábníka není vhodné pověřit řízením provozu jeřábu, protože je odpovědný za ovládání jeřábu při manipulaci s břemeny.

Jeřábník

Jeřábník je zodpovědný za správné ovládání jeřábu v souladu s požadavky výrobce a při dodržení systému bezpečné práce.

Jeřábník musí mít příslušné oprávnění k obsluze jeřábu a musí být:

- kompetentní,
- starší 18 let, mladší osoba může pracovat pod přímým dozorem kompetentní osoby pouze pro účely zácviku,
- zdravotně způsobilý s důrazem na zrak, sluch a reakce,
- fyzicky schopen bezpečně ovládat jeřáb,
- schopen odhadnout vzdálenost, výšku a průjezdnost,
- vyškolen pro konkrétní typ jeřábu a musí mít dostatečné znalosti o jeřábu, jeho ovládání a bezpečnostních zařízeních,
- kompetentní ve vázání břemen a znalosti dorozumívacích znamení,
- seznámený s hasicími přístroji na jeřábu a jejich používáním,
- seznámený se všemi způsoby a prostředky nouzového opuštění jeřábu v případě mimořádné události.

POZNÁMKA: Lékařské potvrzení zdravotní způsobilosti jeřábníka nesmí být starší než 5 let, pokud není stanoveno jinak. ISO 9926- 1(270060) stanovuje minimální požadavky na školení jeřábníků pro získání základních znalostí a dovedností k ovládání jeřábů.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 7
		Celkem stran: 15

Vazač

Vazač je zodpovědný za uvázání a odvázání břemene a za použití vhodných příslušenství pro zdvihání v souladu s navrženým postupem manipulace. Vazač je zodpovědný za zahájení pohybu jeřábu a břemene. Provádí-li vázání břemene více než jeden vazač, má tuto odpovědnost pouze jeden z nich v závislosti na jejich poloze vůči jeřábu. Nevidí-li jeřábník na vazače, je nutno použít signalisty, který přenáší pokyny vazače jeřábníkovi. Rovněž je možno použít zařízení pro přenos akustických nebo vizuálních signálů.

Je-li nutné v průběhu provozu jeřábu přenést zodpovědnost za navádění jeřábu na jinou kompetentní osobu, je vazač povinen zřetelně signalizovat jeřábníkovi, že došlo k přenesení odpovědnosti a na koho. Jeřábník a nově určená osoba jsou povinni zřetelně signalizovat, že akceptují změnu odpovědnosti.

Vazač musí mít příslušné oprávnění k obsluze jeřábu a musí být:

- kompetentní,
- starší 18 let, mladší osoba může pracovat pouze pod přímým dozorem kompetentní osoby pouze pro účely zácviku,
- zdravotně způsobilý s důrazem na zrak a sluch, reakce a pohyblivost,
- fyzicky schopen manipulovat s příslušenstvím pro zdvihání,
- schopen určit hmotnost a těžiště břemene, vzdálenost, výšku a průjezdnost,
- v příslušném rozsahu zaškolen ve způsobech vázání,
- schopen zvolit příslušenství pro zdvihání vhodné pro přepravované břemeno,
- zaškolen ve znalosti dorozumívacích znamení a jejich používání,
- schopen podávat přesné a zřetelné slovní pokyny v případě použití akustických zařízení (např. vysílačky) a musí být schopen je ovládat,
- schopen zahájit a řídit bezpečně pohyby jeřábu a břemene.

Signalista

Signalista je zodpovědný za předávání dorozumívacích znamení mezi vazačem a jeřábníkem. Signalista může provádět v případě potřeby pouze řízení pohybů jeřábu a břemen místo vazače s tím, že v daném okamžiku má odpovědnost za přepravu.

Je-li nutné v průběhu provozu jeřábu přenést zodpovědnost za navádění jeřábu na jinou kompetentní osobu, je signalista povinen zřetelně signalizovat jeřábníkovi, že došlo k přenesení odpovědnosti a na koho. Jeřábník a nově určená osoba jsou povinni zřetelně signalizovat, že akceptují změnu odpovědnosti.

Signalista musí mít příslušné oprávnění vykonávat práci signalisty a musí být:

- kompetentní,
- starší 18 let, mladší osoba může pracovat pod přímým dozorem kompetentní osoby pouze pro účely zaškolení,
- zdravotně způsobilý s důrazem na zrak, sluch, reakce a pohyblivost,
- schopen odhadnout vzdálenost, výšku a průjezdnost,
- vyškolen ve znalosti dorozumívacích znamení a jejich používání,

	BOZP Odborná školení	Strana č. 8
		Celkem stran: 15

- schopen podávat přesné a zřetelné slovní pokyny v případě použití akustických zařízení (např. vysílačky) a musí být schopen je ovládat,
- schopen řídit bezpečně pohyby jeřábu a břemene.

5.3 POHYBLIVÉ PRACOVNÍ PLOŠINY

Obsluha

Obsluhovat plošinu mohou jen osoby starší 18 let, zdravotně způsobilé a seznámené s příslušnými předpisy.

6 PROVOZ TLAKOVÝCH ZAŘÍZENÍ

Vyhláška č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů

6.1 PARNÍ A HORKOVODNÍ KOTLE

Topiči

Základní topičské zkoušky se vykonávají v organizaci státního odborného dozoru (ITI Praha). Přihlášky na základní zkoušky podávají uchazeči na předepsaném formuláři prostřednictvím provozovatele na oblastní pobočce ITI Praha.

Základní zkoušku mohou vykonávat uchazeči:

- starší 18 let,
- tělesně a duševně způsobilí vykonávat práci topiče,
- kteří podle potvrzení provozovatele kotle mají šestiměsíční zácvik v obsluze kotle alespoň 4. třídy pod dohledem topiče s platným topičským průkazem,
- kteří se prokáží potvrzením o absolvování odborného kurzu provozu a obsluhy kotlů v délce alespoň 20 vyučovacích hodin včetně vykonané zkoušky.

V případě, že jde o obsluhu kotle s plynovým otopem, je třeba prokázat kvalifikaci požadovanou zvláštním předpisem. Úlevu z předepsaného zácviku může na žádost provozovatele v mimořádných případech povolit příslušný OIP.

Den a místo konání zkoušky oznámí oblastní pobočka ITI provozovateli nejméně 15 dní předem. Provozovatel informuje přihlášeného uchazeče a zabezpečí jeho účast. Po úspěšně vykonané zkoušce se vydá uchazeči topičský průkaz.

Uchazeči o doplňkové zkoušky musí absolvovat šestiměsíční odborný zácvik v obsluze kotle příslušné třídy pod dohledem topiče s platným topičským průkazem a odborný kurz, a to v délce 30 hodin pro kotle 3. třídy, 50 hodin pro kotle 2. třídy a 100 hodin pro kotle 1. třídy.

	BOZP	Strana č. 9
	Odborná školení	Celkem stran: 15

V případě doplňkové zkoušky na obsluhu kotlů nejbližší vyšší třídy, anebo kotlů na jiná paliva v rámci stejné třídy kotle, rozhoduje o délce odborného zácviku a nevyhnutelnosti odborného kurzu provozovatel podle vyjádření revizního technika, ale odborný zácvik musí trvat nejméně 2 měsíce. Doplňkové topičské zkoušky se vykonávají u oblastní pobočky ITI Praha. Přihlášky k těmto zkouškám podávají uchazeči na předepsaném formuláři prostřednictvím provozovatele u oblastní pobočky ITI, v jejímž obvodu působnosti se kotel nachází. Uchazeč předloží před zahájením zkoušky doklad o tom, že splňuje stanovené zkoušky. Pobočka ITI Praha uvědomí provozovatele o dni a místě konání zkoušky, a to nejméně 15 dní předem. Provozovatel o tom vyrozumí uchazeče a zajistí jeho účast.

Pro kotle plně automatizované s jmenovitým množstvím vyrobené páry do 0,5 t/hod nebo tepelným výkonem do 0,35 MW, jakož i pro kotle s konstrukčním tlakem do 0,4 MPa a celkovým vnitřním objemem do 100 litrů, není třeba obsluhy s topičským průkazem. Postačí, aby pracovník byl starší 18 let, fyzicky a duševně způsobilý, poučený a zaučený v obsluze těchto kotlů. O poučení a zaučení musí být provozovatelem kotlů vyhotoven zápis.

Ztrátu topičského průkazu je povinen topič oznámit ITI do 3 dnů. Netopí-li topič více jak 5 let, pozbývá topičský průkaz platnost.

Pomocníci topičů

Vyžaduje-li kotelní provoz, aby topič měl k ruce jednoho nebo více pomocníků, určí provozovatel jejich počet a povinnosti v místních provozních předpisech. Pomocníci topiče musí být o kotelním provozu náležitě poučeni a se svěřeným zařízením natolik obeznámeni, aby i v případě nebezpečí mohli provést potřebná opatření. O poučení a zapracování pomocníků, které může provést také sám topič, sepíše provozovatel zápis, který podepíše zástupce provozovatele a pomocník.

6.2 NÍZKOTLAKÉ KOTLE

Vyhláška č. 91/1993 Sb., k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelnách

Topič

Nízkotlaké kotle mohou obsluhovat odborně a zdravotně způsobilí pracovníci, starší 18 let, kteří ovládají obsluhu celého kotelního zařízení, prošli týdenním praktickým zácvikem a bylo jim na základě úspěšně vykonané komisionální zkoušky vydáno osvědčení o způsobilosti topiče k samostatné obsluze nízkotlakých kotlů.

Zkoušku skládá uchazeč před zkušební komisí. Zkušební komise se skládá z předsedy a z nejméně dvou členů, z nichž jeden musí být revizní technik kotlů. Pokud uchazeč skládá zároveň zkoušku k obsluze plynového zařízení k otopu kotle, musí být členem zkušební komise též revizní technik plynových zařízení pro spotřebu plynu spalováním se jmenovitým tepelným výkonem alespoň 50 kW. O zkoušce musí být sepsán zápis. V případě kladného výsledku zkoušky je uchazeči vydáno osvědčení o způsobilosti. Platnost osvědčení o způsobilosti topiče je pět let ode dne jeho vydání.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 10
		Celkem stran: 15

6.3 TEPELNÁ ENERGETICKÁ ZAŘÍZENÍ S PRACOVNÍM TLAKEM PÁRY DO 8 MPA

Obsluha parních a vodních rozvodů

Rozváděče páry a parovody mohou obsluhovat pouze pracovníci pověřeni a zaškolení, kteří musí být seznámeni s povahou provozu a technologií výroby a rozvodu páry. Tito pracovníci musí být pravidelně 1x za 2 roky školeni a přezkušováni ze znalostí norem a provozních předpisů.

Odpovědný pracovník pro provoz a údržbu potrubí

Provozovatel je povinen zajišťovat provoz potrubí tak, aby byl bezpečný a hospodárný. Pro každý úsek potrubí musí být určen odpovědný pracovník pro obsluhu a údržbu. Provozovatel musí zpracovat místní provozní předpisy. Obsluhovatelé musí být 1x za 2 roky školeni a přezkoušeni ze znalostí ČSN 13 0108. O školení musí být vedeny záznamy.

6.4 TLAKOVÉ NÁDOBY STABILNÍ

ČSN 69 0012 Tlakové nádoby stabilní. Provozní požadavky

Obsluhovatel

Nádoby, na něž se vztahuje ČSN 69 0012, smí samostatně obsluhovat zaměstnanec, který splňuje tyto požadavky:

- je starší 18 let,
- je zdravotně způsobilý (duševně i fyzicky) pro tuto práci,
- byl s ustanoveními předpisů a příslušných pokynů k provozu nádob řádně obeznámen, prakticky zacvičen v obsluze nádob a prokazatelně přezkoušen.

O zacvičení a prověření znalostí musí být učiněn zápis podepsaný zpravidla osobou zodpovědnou za provoz nádob nebo revizním technikem a zaměstnancem pověřeným obsluhou nádob. Provozovatel se přesvědčuje o znalostech pracovníků pověřených obsluhou nádob opakovaným přezkoušením, nejméně však 1x za 3 roky. O výsledku přezkoušení se provede záznam, který musí být uschován do příštího ověření znalostí.

7 PROVOZ PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ

Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů

Obsluhovatel

Pracovníci pověřeni obsluhou plynových zařízení musí být provozovatelem seznámeni s předpisy pro obsluhu a se souvisejícími bezpečnostními předpisy, požárním řádem, příp. požárními

	BOZP Odborná školení	Strana č. 11
		Celkem stran: 15

poplachovými směrnicemi a musí být zaškoleni v obsluze zařízení. Před pověřením samostatnou obsluhou plynových zařízení musí být přezkoušeni.

Provozovatel je povinen určit obsah seznámení a délku zaškolení se zřetelem na charakter a rozsah vykonávané činnosti u daného druhu zařízení. Dále je povinen ověřovat znalosti těchto pracovníků komisionální zkouškou periodicky 1x za 3 roky. Tento požadavek se týká i případů zajišťování odborné způsobilosti u topičů nízkotlakých kotlů s plynovým otopem.

POZNÁMKA: *Ověřování znalostí (komisionální zkouška) se nepožaduje u pracovníků obsluhy, kteří mají vykonávat obsluhu zařízení pro spotřebu plynu spalováním s výkonem nižším než 50 kW, postačí provést pouze seznámení s návodem pro obsluhu.*

8 EXPANZNÍ PŘÍSTROJE PRO VSTŘELOVÁNÍ

Výnos ČÚBP č. 17/1975 Ú.v. o expanzních přístrojích pro vstřelování

Vstřelovač

Školení a doškolení instruktorů a vstřelovačů provádí pro své pracovníky provozovatel. Pravidelné doškolení a přezkušování instruktorů a vstřelovačů se musí uskutečnit nejméně 1x za 2 roky a zakončuje se zkouškou.

Vstřelovače zkouší a přezkušuje zkušební komise, jejímž členem je vždy instruktor, na podkladě úspěšné zkoušky vydává průkaz. Jestliže držitel průkazu nevykonával práce spojené s funkcí vstřelovače po dobu delší dvou let, musí být před opětovným vykonáváním funkce přezkoušen a výsledek zaznamenán v průkaze. Evidenci vstřelovačů vede organizace, ve které vstřelovač pracuje.

9 PRÁCE S ŘETĚZOVOU PILOU

Nařízení vlády č. 28/2002Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru

Obsluha

Obsluhou řetězové pily může organizace pověřit jen pracovníka, který je zdravotně způsobilý, je starší 18 let, je k obsluze vyškolen, pro řetězovou pilu poháněnou elektrickým motorem má odbornou způsobilost podle zvláštního předpisu (§ 4, 5, 6 vyhlášky č. 50/1978 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Školení a ověření znalostí se provádí 1x ročně. Ověření zdravotní způsobilosti se provádí 1x za 3 roky, nad 50 let 1x ročně.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 12
		Celkem stran: 15

10 STAVEBNÍ PRÁCE

Vyhláška č. 591/2006 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při stavebních pracích v platném znění

Pracovníci, kteří projektují, řídí, provádějí a kontrolují stavební práce

Dodavatel stavebních prací je povinen pracovníky, kteří stavební práce projektují, řídí, provádějí a kontrolují, vyškolit z předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, popř. prakticky zaučit, a to v rozsahu potřebném pro výkon jejich práce a ověřovat jejich znalosti nejméně jednou za tři roky.

Dodavatelé stavebních prací jsou povinni zajišťovat školení, popř. zaučení pracovníků a ověřování jejich znalostí z výše uvedených předpisů nejméně jedenkrát za 12 měsíců, pokud provádějí nebo řídí stavební práce (vyhl. č. 362/2005 Sb.):

- ve výškách nad 1,5 m, kdy pracovníci nemohou pracovat z pevných a bezpečných pracovních podlah,
- na pohyblivých pracovních plošinách,
- na žebřících ve výšce větší než 5 m,
- pomocí horolezecké (speleologické) techniky,
- ve výškách při montáži a demontáži pomocných konstrukcí.

Školení, zaučení a ověřování znalostí pracovníků, kteří provádějí nebo řídí práce prováděné pomocí horolezecké (speleologické) techniky mohou vykonávat jen instruktoři horolezecké (speleologické) techniky, a kteří provádějí nebo řídí práce ve výškách při montáži a demontáži pomocných konstrukcí jen instruktoři lešenářské techniky.

Stavební práce, k jejichž provádění je požadována odborná způsobilost (*např. ve smyslu ČSN 27 0143 Zdvhací zařízení. Provoz, údržba a opravy*), mohou dodavatelé stavebních prací a jejich pracovníci vykonávat jen po jejím získání.

Dodavatelé stavebních prací jsou povinni vést evidenci o školení, zaučení, zkouškách, odborné a zdravotní způsobilosti.

11 STAVEBNÍ STROJE

Vyhláška č. 591/2006 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při stavebních pracích
Vyhláška č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů

Obsluha

Stroje může samostatně obsluhovat pouze pracovník, který má pro tuto činnost příslušnou odbornou způsobilost. Obsluha stroje musí být nejméně jednou za 24 měsíců školená a přezkoušena z předpisů k zajištění bezpečnosti práce. Má-li stroj charakter vyhrazeného technického zařízení, musí obsluha splňovat i požadavky stanovené k jeho obsluze.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 13
		Celkem stran: 15

Samostatně obsluhovat stroje mohou jen pracovníci duševně a tělesně způsobilí, starší 18 let, pokud pro obsluhu stroje není stanovena vyšší věková hranice, kteří jsou:

- pověřeni výrobcem strojů, kteří montují, ověřují, zkoušejí a předvádějí stroje, případně zaučují obsluhu, přičemž musí být seznámeni s předpisy k zajištění bezpečnosti práce platnými na pracovišti, nebo
- určeni dodavatelem stavebních prací k obsluze (údržbě), prokazatelně zaškoleni a zacvičeni, případně podle zvláštních předpisů mající odbornou způsobilost k obsluze nebo řízení (topičský, jeřábnický, řidičský průkaz apod.).

12 NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI A PŘÍPRAVKY

Text chybí.

13 REVIZE A ZKOUŠKY VYHRAZENÝCH TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ

Zákon č. 251/2005 Sb., o státní inspekci práce

Vyhláška č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů

Revizní technici

Provádět revize a zkoušky vyhrazených technických zařízení mohou jen fyzické osoby, které jsou odborně způsobilé a jsou držiteli osvědčení. Předpoklady odborné způsobilosti jsou dosažení věku 18 let, zdravotní způsobilost podle zvláštních předpisů, předepsaná kvalifikace, doba praxe v oboru, osvědčení. Osvědčení vydává organizace státního odborného dozoru a má platnost pět let ode dne vydání.

14 ODBORNÁ ZPŮSOBILOST V ELEKTROTECHNICE

Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů

14.1 PRACOVNÍCI SEZNÁMENÍ (§ 3)

Pracovníci seznámení jsou ti, kteří byli organizací v rozsahu své činnosti seznámeni s předpisy o zacházení s elektrickými zařízeními (ve smyslu ČSN 34 3108) a upozorněni na možné ohrožení těmito zařízeními. Seznámení a upozornění (*např. jako součást školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP*) provede organizací pověřený pracovník s kvalifikací odpovídající charakteru činnosti a pořídí o tom zápis, který podepíše spolu s pracovníky seznámenými.

	BOZP Odborná školení	Strana č. 14
		Celkem stran: 15

14.2 PRACOVNÍCI POUČENÍ (§ 4)

Pracovníci poučení jsou ti, kteří byli organizací v rozsahu své činnosti seznámeni s předpisy pro činnost na elektrických zařízeních (EZ), školeni v této činnosti, upozorněni na možné ohrožení elektrickými zařízeními a seznámeni s poskytováním první pomoci při úrazech elektrickým proudem.

Organizace je povinna stanovit obsah seznámení a dobu školení s ohledem na charakter a rozsah činnosti, kterou mají tyto pracovníci vykonávat, a zajistit ověřování znalostí těchto pracovníků ve lhůtách, které předem určí (*např. jako součást školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP*).

Seznámení, školení, upozornění a ověření znalostí provede pro obsluhu elektrických zařízení organizací pověřený pracovník s kvalifikací odpovídající charakteru činnosti, a půjde-li o práci na elektrických zařízeních, pracovník s některou z kvalifikací uvedených v § 5 až 9 citované vyhlášky; pořídí o tom zápis, který podepíše spolu s pracovníky poučenými.

POZNÁMKA: *Z hlediska toho, jakým způsobem do EZ zasahujeme, rozeznáváme obsluhu EZ a práci na EZ. Máme-li na mysli obojí hovoříme o činnosti na EZ.*

- *OBSLUHA EZ je provádění takových úkonů, kdy se pracovník dotýká pouze částí určených k ovládání, prohlíží EZ. Ovládá EZ tím, že ho vypíná, přepíná apod. Zařízení nemění, nezasahuje do něj, nerozebírá ho, nemění zapojení. Přitom je od živých částí oddělen krytem nebo pevnou zábranou.*
- *PRÁCE NA EZ je činnost, při které se pracovník částmi těla nebo nástrojem přibližuje k živým a neživým částem EZ. Práce na EZ dělíme na práci bez napětí, práci v blízkosti napětí a práci pod napětím.*

POZNÁMKA: *Podle odpovědnosti pracovníka za bezpečnost práce rozeznáváme:*

- *PRÁCE PODLE POKYŇŮ: pro práci jsou vydány jen nejnütnější pokyny, pracovník sám odpovídá za dodržování bezpečnostních předpisů.*
- *PRÁCE S DOHLEDEM: pracovník provádějící dohled se před zahájením práce přesvědčí, jak jsou provedena bezpečnostní opatření a vydá podrobné pokyny pro prováděnou práci. Občas v průběhu práce kontroluje dodržování bezpečnostních předpisů. Za jejich dodržování odpovídají pracovníci, kteří práci provádějí.*
- *PRÁCE POD DOZOREM: pracovník provádí práci za dozoru vedoucího práce, který buď vede pracovní skupinu a provádí dozor, nebo v případě, že z místa pracoviště obhlédne celou pracovní skupinu, s ní může i pracovat. Za dodržování bezpečnostních předpisů odpovídá pracovník provádějící dozor.*

14.3 PRACOVNÍCI ZNALÍ (§ 5)

Pracovníci znalí jsou ti, kteří mají ukončené odborné vzdělání uvedené v citované vyhlášce a po zaškolení složili zkoušku.

Zaškolení a zkoušku je povinna zajistit organizace. Obsah a délku zaškolení stanoví organizace s ohledem na charakter a rozsah činnosti, kterou mají pracovníci vykonávat. Dále je povinna zajistit nejméně jednou za tři roky jejich přezkoušení. Zaškolení provede organizací pověřený

	BOZP	Strana č. 15
	Odborná školení	Celkem stran: 15

pracovník s kvalifikací odpovídající charakteru činnosti, kterou mají pracovníci vykonávat. Zkoušení nebo přezkoušení provede organizací pověřený pracovník s některou z kvalifikací uvedených v § 6 až 9 citované vyhlášky; pořídí o tom zápis, který podepíše spolu s pracovníky znalými.

14.4 PRACOVNÍCI PRO SAMOSTATNOU ČINNOST (§ 6)

Pracovníci pro samostatnou činnost jsou pracovníci znalí s vyšší kvalifikací, kteří splňují požadavky pro pracovníky znalé, mají alespoň nejkratší požadovanou praxi uvedenou v citované vyhlášce a prokázali složením další zkoušky znalosti potřebné pro samostatnou činnost.

Zkoušku je povinna zajistit organizace; dále je povinna zajistit nejméně jednou za tři roky přezkoušení pracovníků pro samostatnou činnost. Zkoušení nebo přezkoušení provede organizací pověřená tříčlenná zkušební komise, jejíž nejméně jeden člen musí mít některou z kvalifikací uvedených v § 7 až 9 citované vyhlášky. Komise o tom pořídí zápis, podepsaný jejími členy.

14.5 PRACOVNÍCI PRO ŘÍZENÍ ČINNOSTI (§ 7)

Pracovníci pro řízení činnosti jsou pracovníci znalí s vyšší kvalifikací, kteří splňují požadavky pro pracovníky pro samostatnou činnost nebo pracovníky znalé, mají alespoň nejkratší požadovanou praxi uvedenou v citované vyhlášce a prokázali složením další zkoušky znalosti potřebné pro řízení činnosti.

Zkoušku je povinna zajistit organizace; dále je povinna zajistit nejméně jednou za tři roky přezkoušení pracovníků pro řízení činnosti. Zkoušení nebo přezkoušení provede organizací pověřená tříčlenná zkušební komise, jejíž nejméně jeden člen musí mít kvalifikaci uvedenou v § 8 nebo 9 citované vyhlášky. Komise o tom pořídí zápis, podepsaný jejími členy.

POZNÁMKY:

- *Předmětem výše zmiňovaných zkoušek a přezkoušení jsou předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, místní pracovní a technologické postupy, provozní a bezpečnostní pokyny, příkazy, směrnice a návody k obsluze, které souvisí s činností na elektrickém zařízení příslušného druhu a napětí, kterou má pracovník vykonávat, popř. řídit, a teoretické a praktické znalosti o poskytování první pomoci, zejména při úrazech elektrickým proudem.*
- *Při nevyhovujícím výsledku mohou být zkoušky nebo přezkoušení pracovníků opakovány v termínech určených organizací. Do úspěšného vykonání zkoušek nebo přezkoušení mohou být tito pracovníci pověřováni jen činností, která odpovídá jejich znalostem prokázaným při zkoušce nebo přezkoušení.*
- *Při změně pracovního poměru pracovníka rozhodne organizace o rozsahu jeho zkoušky, popřípadě potvrdí platnost dosavadního osvědčení. Pracovníci, kteří přerušili činnost na dobu delší než tři roky, se musí znovu podrobit zkoušce v plném rozsahu.*
- *Nemůže-li organizace pověřit svého pracovníka provedením zkoušky nebo přezkoušení nebo zajistit ustavení vlastní zkušební komise, zajistí provedení zkoušky nebo přezkoušení pracovníkem nebo zkušební komisí jiné organizace.*